

TÀI LIỆU TUYÊN TRUYỀN
KỶ NIỆM 70 NĂM TRUYỀN THỐNG VĨNH LINH
(25/8/1954 - 25/8/2024)

I- VÀI NÉT VỀ MẢNH ĐẤT - CON NGƯỜI VĨNH LINH

Theo sử sách, huyện Vĩnh Linh được hình thành từ năm 1069 dưới thời Lý Thánh Tông, lúc đầu có tên gọi là Ma Linh, sau đổi tên thành Minh Linh, đến năm 1885 (đời Hàm Nghi) đổi tên thành Chiêu Linh, năm 1889 (đời Thành Thái) đổi thành Vĩnh Linh. Lúc này, Vĩnh Linh được chia thành 5 tổng gồm: Hồ Xá, Hiền Lương, Thủy Ba, Huỳnh Công (Bắc sông Bến Hải) và Xuân Hòa (Nam sông Bến Hải) với dân số khoảng 5.000 người.

Năm 1950, 05 tổng nói trên thành lập 05 xã, gồm: Vĩnh Hồ, Vĩnh Hiền, Vĩnh Thủy, Vĩnh Hoàng (Bắc sông Bến Hải) và xã Vĩnh Liêm (Nam sông Bến Hải).

Sau Hiệp định Giơ-ne-vơ (năm 1954), sông Bến Hải được chọn làm giới tuyến quân sự tạm thời. Ngày 16/6/1955, Thủ tướng Chính phủ ra Nghị định số 551/TTg thành lập Đặc khu Vĩnh Linh trực thuộc Trung ương; phần Vĩnh Linh phía Nam sông Bến Hải thuộc quyền Sài Gòn kiểm soát. Thời gian này Đặc khu Vĩnh Linh có 23 xã, thị trấn gồm: Hồ Xá, Vĩnh Quang, Vĩnh Giang, Vĩnh Tân, Vĩnh Thành, Vĩnh Lâm, Vĩnh Sơn, Vĩnh Thủy, Vĩnh Long, Vĩnh Cháp, Vĩnh Tú, Vĩnh Thái, Vĩnh Trung, Vĩnh Nam, Vĩnh Hòa, Vĩnh Hiền, Vĩnh Ô, Vĩnh Khê, Vĩnh Trường, Hướng Lập, Vĩnh Hà, Vĩnh Thạch, Vĩnh Kim. Thời điểm này, Đặc khu Vĩnh Linh là đầu cầu giới tuyến, là tiền đồn miền Bắc XHCN, hậu phương trực tiếp của phong trào cách mạng ở miền Nam. Sau khi miền Nam hoàn toàn giải phóng (1975), Vĩnh Linh cùng Gio Linh, Cam Lộ hợp nhất thành huyện Bến Hải thuộc tỉnh Bình Trị Thiên.

Tháng 7/1989, tỉnh Quảng Trị được lập lại, đến tháng 5/1990, huyện Vĩnh Linh được tái lập. Thời gian này huyện Vĩnh Linh có 20 xã, 01 thị trấn gồm: Vĩnh Quang, Vĩnh Giang, Vĩnh Tân, Vĩnh Thành, Vĩnh Lâm, Vĩnh Sơn, Vĩnh Thủy, Vĩnh Long, Vĩnh Cháp, Vĩnh Tú, Vĩnh Thái, Vĩnh Trung, Vĩnh Nam, Vĩnh Hòa, Vĩnh Hiền, Vĩnh Ô, Vĩnh Khê, Vĩnh Hà, Vĩnh Thạch, Vĩnh Kim, thị trấn Hồ Xá. Ngày 01/8/1994, thị trấn Bến Quan được thành lập trên cơ sở tách ra từ xã Vĩnh Hà (phần Nông trường quốc doanh Quyết Thắng); Ngày 24/8/2009, 4 thôn của xã

Vĩnh Thạch sáp nhập với xã Vĩnh Quang để thành lập đơn vị hành chính mới là thị trấn Cửa Tùng. Đến năm 2020, thực hiện Nghị quyết số 653/2019/UBTVQH14 ngày 12/3/2019, của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2019 - 2021, Vĩnh Linh có 18 xã, thị trấn đó là các xã: Trung Nam, Kim Thạch, Hiền Thành, Vĩnh Giang, Vĩnh Lâm, Vĩnh Sơn, Vĩnh Thủy, Vĩnh Hòa, Vĩnh Tú, Vĩnh Thái, Vĩnh Long, Vĩnh Cháp, Vĩnh Khê, Vĩnh Hà, Vĩnh Ô và 3 thị trấn: Hồ Xá, Cửa Tùng, Bến Quan.

- Vĩnh Linh có diện tích tự nhiên 623,7 km²; Bắc giáp huyện Lệ Thủy (tỉnh Quảng Bình), Nam giáp huyện Gio Linh, Đông giáp biển Đông, Tây giáp huyện Hướng Hóa.

- Dân số đến cuối năm 2023 có 87.613 người, gồm 2 dân tộc Kinh và Vân Kiều.

- Vĩnh Linh vốn là huyện nông nghiệp, sau hơn 35 năm thực hiện đường lối đổi mới đã xác định được cơ cấu kinh tế: Nông lâm - ngư nghiệp; công nghiệp - thương mại - Dịch vụ.

- Cùng với vị trí địa chính trị - kinh tế - xã hội, trải qua bao biến thiên của lịch sử đã hun đúc nên những phẩm chất đáng quý của con người Vĩnh Linh mang đậm bản sắc văn hóa đặc trưng của vùng đất miền Trung đó là: Thật thà, chất phác, đoàn kết, thủy chung; kiên cường, dũng cảm trong chiến đấu; cần cù, sáng tạo trong lao động sản xuất; có truyền thống hiếu học; yêu thích hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao; có cuộc sống lạc quan, yêu đời với kho tàng văn hóa dân gian và lễ hội phong phú như chuyện trượng Vĩnh Hoàng, chuyện cổ tích Vân Kiều, các điệu hò cùng nhiều trò chơi, lễ hội văn hóa dân gian, ...

- Về di tích lịch sử văn hóa và cách mạng

Toàn huyện có 180 di tích lịch sử văn hóa được Trung ương, tỉnh xếp hạng. (Di tích lịch sử 173; Di tích kiến trúc nghệ thuật 03; Di tích khảo cổ 02; Di tích danh thắng 02); Trong đó có 03 di tích xếp hạng cấp quốc gia đặc biệt: Đồi bờ Hiền Lương - Bến Hải; Địa đạo Vịnh Mốc và hệ thống làng hầm Vĩnh Linh; Đường Trường Sơn - Đường Hồ Chí Minh; 01 di tích quốc gia: Địa điểm trận địa tên lửa bắn rơi máy bay B52 đầu tiên ở Việt Nam (hiện nay thuộc địa giới hành chính thị trấn Bến Quan).

Vĩnh Linh có 748 bà mẹ Việt Nam anh hùng, trong đó có 6 mẹ còn sống; 48 tập thể và 22 cá nhân được Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng LLVT, AHLĐ. Khu vực Vĩnh Linh là địa phương đầu tiên ở miền Bắc được phong tặng danh hiệu anh hùng LLVTND trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước vào ngày 01/01/1967; quân dân Vĩnh Linh vinh dự 8 lần Bác Hồ gửi thư khen.

Nhiều người được Nhà nước phong tặng danh hiệu cao quý: Nghệ sỹ Nhân dân, Nghệ sỹ Ưu tú, Nhà giáo Nhân dân, Nhà giáo Ưu tú, Thầy thuốc Ưu tú, ...

Vĩnh Linh cũng là nơi sản sinh nhiều trí thức cho đất nước có học hàm, học vị cao như Giáo sư, Phó giáo sư, Tiến sỹ, Thạc sỹ được đào tạo trong và ngoài nước cùng nhiều nhà văn, nhà thơ, nhà báo, nhạc sỹ có tên tuổi.

Đặc biệt Vĩnh Linh có 3 làng nổi tiếng là: làng Thủy Ba (Vĩnh Thủy) có tài bắt sống cọp; làng Huỳnh Công Tây (Vĩnh Tú) có tài ứng tác chuyện Trạng nổi tiếng; làng Tùng Luật (Vĩnh Giang) được xem là chiếc nôi sinh ra các nghệ nhân dân ca Bình - Trị - Thiên.

II- SỰ HÌNH THÀNH GIỚI TUYẾN QUÂN SỰ TẠM THỜI VÀ ĐẶC KHU VĨNH LINH

Sau 9 năm kháng chiến chống Pháp, ngày 20/7/1954, Hiệp định Giơ-ne-vơ về lập lại hòa bình ở Đông Dương được ký kết. sông Bến Hải nằm trên vĩ tuyến 17 được chọn làm giới tuyến quân sự tạm thời. Thi hành các điều khoản của Hiệp định Giơ-ne-vơ, ngày 14/8/1954, phái đoàn Ban liên hợp của ta gồm các đồng chí: Trần Chí Hiền, Hồ Sỹ Thân, Tư Minh, Trương Chí Công, Vũ Kỳ Lân, Ngô Tiên Quân,... từ Hà Nội vào Quảng Trị để tiến hành xác lập khu phi quân sự.

Ngày 25/8/1954, tại Hồ Xá, đại diện quân đội Pháp đã buộc phải ký vào biên bản bàn giao vùng phía Bắc vĩ tuyến 17 cho phái đoàn của ta, đánh dấu bước ngoặt quan trọng của lịch sử. Lúc này, Vĩnh Linh là huyện duy nhất của tỉnh Quảng Trị được giải phóng nhưng lại bị chia cắt một phần bao gồm toàn bộ xã Vĩnh Liêm, một phần xã Vĩnh Sơn thuộc phía Nam khu phi quân sự với số dân 13.267 người và 351 đảng viên của ta phải ở lại bám đất, bám dân hoạt động trong lòng địch. Từ đó, vĩ tuyến 17 không chỉ ngăn cách hai miền Nam Bắc mà còn là nơi chia cắt trực tiếp một xã, một thôn thậm chí một gia đình của người dân Vĩnh Linh.

Từ ngày 25/8/1954, Đảng bộ, quân và dân Vĩnh Linh bước vào vị trí chiến đấu mới, nhận lãnh trước lịch sử dân tộc nhiệm vụ nặng nề nhưng rất cao cả là tiền đồn của miền Bắc XHCN, là hậu phương trực tiếp của tiền tuyến lớn miền Nam và của Trị Thiên ruột thịt.

Với vai trò, vị trí đặc biệt của Vĩnh Linh, Trung ương Đảng và Chính phủ quyết định thành lập Khu vực đặc biệt trực thuộc Trung ương. Ngày 28/5/1955, BCH Trung ương Đảng ra Nghị quyết số 16-NQ/TW thành lập Đảng ủy Khu vực Vĩnh Linh. Tiếp đó, ngày 16/6/1955, Thủ tướng Chính phủ ra Nghị định số 551-NĐ/TTg thành lập Đặc khu Vĩnh Linh. Khu vực Vĩnh Linh thuộc tỉnh Quảng Trị

từ nay được tổ chức thành một đơn vị hành chính riêng ngang với một tỉnh dưới sự chỉ đạo của Chính phủ Trung ương.

III- CUỘC ĐẤU TRANH CHỐNG MỸ - DIỆM PHÁ HOẠI HIỆP ĐỊNH GIONEVO

Theo nội dung Hiệp định Gionevơ, sau khi ngừng bắn, thời gian chuyển quân tập kết là 300 ngày và ngày 20/7/1956 sẽ tổ chức tổng tuyển cử tự do trong cả nước để thống nhất hai miền Nam - Bắc của Việt Nam.

Ngày 26/10/1955, bằng trò hề bầu cử bịp bợm, Ngô Đình Diệm phế truất Bảo Đại, lên làm Tổng thống bù nhìn ở miền Nam. Ngày 20/7/1956, Mỹ - Diệm không thực hiện Hiệp thương tổng tuyển cử và ngang nhiên phá hoại Hiệp định, giới tuyến quân sự tạm thời thành ranh giới chia cắt lâu dài đất nước ta. Được Trung ương trực tiếp chỉ đạo, Đảng ủy khu vực Vĩnh Linh đã động viên cán bộ, đảng viên và Nhân dân đẩy mạnh phong trào đấu tranh đòi Hiệp thương tổng tuyển cử. Cuộc đấu tranh của chiến sỹ, đồng bào ta ở dọc bờ sông Bến Hải diễn ra gay go, phức tạp, kéo dài vừa mang tính pháp lý vừa mang tính quần chúng trên cả hai mặt trận công khai và bí mật.

Đặc biệt ở đầu cầu Hiền Lương, lá cờ đỏ sao vàng tung bay phấp phới đã trở thành điểm hội tụ tình cảm sâu lắng, thiết tha của đồng bào miền Nam hướng về miền Bắc, hướng về Bác Hồ kính yêu. Chiều cao của cột cờ không ngừng tăng lên để lá cờ của ta phải cao hơn, đẹp hơn lá cờ ngụy ở đầu cầu phía Nam. Năm 1962, đáp ứng yêu cầu và nguyện vọng thiết tha của cả nước, Chính phủ đã điều một đơn vị xây dựng giúp Vĩnh Linh dựng cột cờ mới bằng thép cao 38,6m, lá cờ rộng 108m² kiêu hãnh tung bay trên bầu trời phía Bắc vĩ tuyến 17, cao hơn hẳn so với lá cờ địch. Cuộc chiến đấu trên vĩ tuyến 17 bằng tiếng nói chính nghĩa và bằng ngọn cờ là biểu tượng của ý chí, khát vọng độc lập tự do, thống nhất non sông đã diễn ra từng ngày, từng giờ đầy gay go, quyết liệt.

Ở phía bờ Nam dòng Bến Hải, Mỹ - Diệm đã triển khai các hoạt động tình báo, gián điệp thâm nhập phá hoại Vĩnh Linh. Chúng đã sử dụng 11 cơ quan tình báo, quân báo, phản gián từ Trung ương đến địa phương đặt trụ sở tại Quảng Trị, thành lập Ty cảnh sát đặc biệt Bến Hải, ...tung người sang bờ Bắc để nắm tin tức, điều tra quân sự. Ngày 13/5/1957 tại Newyork (Mỹ), Ngô Đình Diệm ngang nhiên tuyên bố “Biên giới Hoa kỳ kéo dài đến vĩ tuyến 17”. Tháng 9/1958 chúng tiến hành tập trận với quy mô lớn gồm cả 03 lực lượng: hải quân, lục quân, không quân ngay trong khu phi quân sự. Tháng 02/1961, Ngô Đình Diệm ra tận Cát Sơn - Trung Giang để thị sát tình hình giới tuyến, tại đây hẳn đã lảo xược hô hào “Lấp sông Bến Hải, Bắc tiến”.

Từ tháng 07/1954 đến 06/1962, Mỹ - Diệm đã 240 lần cho lực lượng vũ trang xâm nhập trái phép khu phi quân sự, 551 vụ nổ súng khiêu khích, 89 lần tàu thuyền và 39 lần máy bay xâm nhập vùng trời, vùng biển Vĩnh Linh.

Trong hai năm 1963, 1964 những hành động khiêu khích của Mỹ - Ngụy ngày càng tăng tạo nên không khí căng thẳng giữa hai bờ giới tuyến.

Suốt 10 năm ròng, ngày đêm đối mặt với kẻ thù, đồng bào và chiến sỹ Vĩnh Linh đã kiên trì, bền bỉ tiến hành cuộc đấu tranh bằng tất cả sự thông minh và lòng quả cảm để bảo vệ hiệp định Giơ-ne-vơ. Nhưng kẻ thù đã trở mặt và ngày càng lấn tới. Cuộc leo thang của Mỹ - Ngụy ngày càng quyết liệt nhằm chia cắt lâu dài đất nước ta, đã đặt Vĩnh Linh vào vị trí tuyến đầu, tiền đồn của miền Bắc XHCN.

IV- VĨNH LINH LUỸ THẾP ANH HÙNG

Ngày 08/02/1965, đế quốc Mỹ huy động 82 lượt máy bay ô ạt đánh phá thị trấn Hồ Xá, đánh dấu bước leo thang quân sự của đế quốc Mỹ ở Vĩnh Linh. Với tinh thần cảnh giác cao độ, quân và dân Vĩnh Linh đã bắn rơi 06 máy bay Mỹ. Kể từ đây, Vĩnh Linh thực sự bước vào cuộc chiến đấu mới, trở thành nơi đọ sức quyết liệt nhất giữa ta và địch. Từ giữa năm 1966, sau khi thất bại trong chiến tranh đặc biệt buộc phải chuyển sang chiến tranh cục bộ, đế quốc Mỹ đã ô ạt đưa hàng chục vạn quân với hàng triệu phương tiện chiến tranh vào miền Nam và lăm le tấn công bằng bộ binh ra phía Bắc vĩ tuyến 17. Vĩnh Linh trở thành tuyến lửa, nơi đối đầu khốc liệt giữa lực lượng cách mạng và phản cách mạng.

Với dã tâm hủy diệt Vĩnh Linh, đế quốc Mỹ đã dùng đủ các loại máy bay, tàu chiến hiện đại nhất, kể cả pháo đài bay B52 đánh phá làng xóm, trường học, bệnh viện suốt ngày đêm. Hầu như không có một phút nào vắng tiếng gầm rú điên cuồng của máy bay giặc Mỹ trên bầu trời Vĩnh Linh, không một đêm nào vắng bóng các loại tàu chiến, tàu biệt kích của giặc Mỹ ở vùng biển Cồn Cỏ, Cửa Tùng. Chúng đã dùng những thủ đoạn vô cùng tàn ác: ném bom rải thảm, tọa độ dày đặc, đánh nhiều đợt trong một ngày và đánh nhiều ngày vào một xã, ...

Song, Vĩnh Linh đã chuẩn bị sẵn sàng, quyết giữ trọn lời thề son sắt, bảo vệ vững chắc tiền đồn miền bắc XHCN. Không một thứ bom đạn nào của giặc Mỹ có thể khuất phục nổi chiến sỹ và đồng bào Vĩnh Linh. Giặc Mỹ càng điên cuồng đánh phá, Vĩnh Linh càng nung nấu lòng căm thù giặc, càng dũng cảm bền bỉ bám đất, giữ làng, quyết tâm chiến đấu và chiến thắng quân thù; giữ vững địa bàn và chi viện cho chiến trường Bắc Quảng Trị. Đồng thời, phục vụ hết sức mình đối với các đơn vị chủ lực chiến đấu tại địa phương và bảo vệ đảo Cồn Cỏ tiền tiêu bằng cả máu của mình với tinh thần "Còn đất liền, còn đảo".

Dưới mưa bom bão đạn của quân thù, Vĩnh Linh vẫn đầy mạnh sản xuất, ổn định đời sống Nhân dân, dóc lòng, dóc sức cho cuộc chiến đấu. Các hoạt động VHVN, TĐTT, y tế, giáo dục vẫn được giữ vững. Vào lúc cuộc chiến tranh diễn ra

ác liệt nhất, được sự quan tâm của Đảng, Chính phủ và Bác Hồ, Vĩnh Linh đã tổ chức đưa hàng vạn người già, phụ nữ, trẻ em sơ tán ra các tỉnh phía Bắc theo kế hoạch K8, K10, xây dựng vùng hậu cứ Tân Kỳ (Nghệ An) và Can Lộc, Thạch Hà (Hà Tĩnh), đảm bảo cho quê hương chiến đấu và chiến thắng.

Trong hoàn cảnh ác liệt của chiến tranh, Vĩnh Linh đã dang rộng vòng tay đón hơn 8,5 vạn đồng bào từ các huyện Hải Lăng, Triệu Phong, Cam Lộ, Gio Linh ra sơ tán theo Kế hoạch K15. Nhân dân Vĩnh Linh đã cuu mang đùm bọc, nhường cơm sẻ áo cho đồng bào miền Nam ruột thịt. Vĩnh Linh trở thành hậu cứ trực tiếp của chiến trường Gio Linh, Cam Lộ, là điểm đứng chân của các đơn vị chủ lực vượt sông Bến Hải, băng qua Trường Sơn vào giải phóng miền Nam. Các đơn vị cao xạ, pháo binh, bộ binh, thông tin, ra đũa, công an vũ trang, dân quân tự vệ được Nhân dân giúp sức đã lập nhiều chiến công xuất sắc. Mỗi tên đất, tên làng, ngọn núi, dòng sông,... trên quê hương Vĩnh Linh đã thấm máu bao người con của dân tộc và đi vào lịch sử với những chiến công chói lọi.

Trong cuộc chiến đấu chống chiến tranh phá hoại của giặc Mỹ, Vĩnh Linh đã chiến đấu và cùng các đơn vị chủ lực bắn rơi 293 máy bay các loại, trong đó có 07 chiếc pháo đài bay B52, bắn chìm và bắn cháy 69 tàu chiến trong đó có chiến hạm Niu-dơ-ri trọng tải 100.000 tấn. Có trận chỉ trong một ngày (11/11/1966) Vĩnh Linh đã bắn rơi 06 máy bay Mỹ, bắt sống nhiều giặc lái, buộc Tổng thống Mỹ phải thốt lên là “ngày đen tối nhất của không lực Hoa Kỳ”.

Thắng lợi đó là kết quả của sức mạnh đoàn kết trên dưới một lòng, là tinh thần yêu nước nồng nàn, ý chí quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược của quân và dân Vĩnh Linh. Từ đồng bào Vân Kiều được mang họ Bác nơi núi rừng Trường Sơn xa xôi, đến đồng bào miền xuôi dù gian khổ, hy sinh vẫn một lòng, một dạ hướng về ngọn cờ thiêng liêng nơi đầu cầu giới tuyến mà kiên trung chiến đấu và chiến thắng quân thù. Con em của tất cả các tỉnh, thành phố trong cả nước đã cùng Vĩnh Linh chiến đấu, chịu đựng gian khổ hy sinh và không ít người con thân yêu trong số họ đã anh dũng ngã xuống trên mảnh đất này. Nghĩa trang liệt sỹ huyện Vĩnh Linh và hàng chục nghĩa trang khác trong huyện luôn nhắc nhở Đảng bộ và Nhân dân Vĩnh Linh mãi mãi ghi nhớ công ơn của các anh hùng liệt sỹ đã hy sinh vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc.

Gần 21 năm (1954 - 1975) trực tiếp đối mặt với kẻ thù, dưới ngọn cờ tiên phong của Đảng, với truyền thống bất khuất của một dân tộc anh hùng, Vĩnh Linh đã vượt qua mọi gian khổ, hiểm nguy tiến lên giành thắng lợi to lớn trong chiến đấu, sản xuất và chi viện hết lòng cho tiền tuyến lớn miền Nam. Vĩnh Linh vinh dự được nhận nhiều phần thưởng cao quý của Trung ương Đảng, Chính phủ và Bác Hồ; được cả nước tin yêu, bạn bè quốc tế mến phục tặng nhiều danh hiệu vẻ vang: “Tiền đồn miền Bắc XHCN”, “Mảnh đất kim cương”, “Tuyến lửa anh hùng”, “Vĩnh Linh lũy thép”, ...

V- HÀN GẮN VẾT THƯƠNG CHIẾN TRANH, XÂY DỰNG LẠI QUÊ HƯƠNG

Năm 1972, Quảng Trị được giải phóng, quân và dân Vĩnh Linh từ chiến hào địa đạo bước lên, từ Nghệ An, Hà Tĩnh và các tỉnh phía Bắc trở về bắt đầu xây dựng cuộc sống mới. Hầu như tất cả đều phải làm lại từ đầu với hai bàn tay trắng. Vĩnh Linh bắt tay gây dựng lại từ đầu để từng bước hồi sinh. Mười ba năm cùng Gio Linh, Cam Lộ trong ngôi nhà chung Bến Hải cho đến ngày được lập lại (5/1990), phát huy chủ nghĩa anh hùng cách mạng, ý chí tự lực tự cường, được sự quan tâm giúp đỡ của Trung ương, các tỉnh, huyện bạn, Vĩnh Linh đã nhanh chóng ổn định đời sống và tổ chức sản xuất, rà phá bom mìn, san lấp hố bom, khai hoang phục hóa đưa hàng ngàn hecta ruộng, đất vào sản xuất. Từ ngút trời đạn bom, trong đổ nát hoang tàn, mảnh đất Vĩnh Linh đã từng ngày tái tạo, hồi sinh, vững bước đi lên cùng đất nước.

Chiến tranh đã để lại cho Vĩnh Linh những hậu quả hết sức nặng nề. Tất cả những gì Đảng bộ và Nhân dân Vĩnh Linh xây dựng được trong 10 năm hòa bình (1954 - 1964) đã bị bom đạn phá hủy hoàn toàn. Mỗi người dân Vĩnh Linh phải gánh chịu 07 tấn bom đạn của Mỹ - Ngụy. Chúng đã vĩnh viễn cướp đi sinh mạng của 5.581 người dân, làm bị thương 8.351 người; hàng nghìn người chết và bị thương vì vấp phải bom mìn và đầu đạn chưa nổ sau chiến tranh. Hàng ngàn người dân bị mắc các chứng bệnh hiểm nghèo do di chứng của bom đạn và chất độc hoá học.

Gần 70 năm sau ngày hòa bình lập lại, đặc biệt là sau gần 40 năm thực hiện đường lối đổi mới do Đảng cộng sản Việt Nam khởi xướng và lãnh đạo, Vĩnh Linh đã dành được nhiều thành quả hết sức to lớn, vươn lên trở thành một trong những địa phương phát triển năng động của tỉnh Quảng Trị. Kinh tế có bước tăng trưởng khá, cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng giảm dần tỷ trọng ngành nông - lâm - ngư nghiệp, tăng dần tỷ trọng ngành công nghiệp - xây dựng và thương mại - dịch vụ. Đến cuối năm 2023, tỷ trọng nông - lâm - ngư nghiệp chiếm 22,4%; công nghiệp - xây dựng chiếm 31,6%; thương mại - dịch vụ chiếm 46% trong tổng giá trị sản xuất. Nhiều mô hình sản xuất mới có ứng dụng công nghệ cao trong nông nghiệp đã xuất hiện ở nhiều địa phương như mô hình trồng rau sạch theo phương pháp thủy canh, dưa lưới trong nhà màng, lúa hữu cơ, nuôi tôm theo công thức 2, 3 giai đoạn, ... Một số sản phẩm hàng hoá của Vĩnh Linh như cao su, hồ tiêu, lạc, môn khoai từ tía, dưa hấu, đậu xanh, ... đã được đăng ký thương hiệu, nhãn mác phục vụ cho tiêu dùng và xuất khẩu. Công tác đào tạo nghề và giải quyết việc làm cho người lao động được quan tâm, hàng năm tạo việc làm mới cho trên 2.430 lao động, góp phần vào việc thực hiện có hiệu quả công tác giảm nghèo của địa phương. Huyện đã hoàn thành và giữ vững kết quả phổ cập giáo dục bậc tiểu học,

THCS và trẻ mầm non 5 tuổi, hoàn thiện việc sáp nhập, sắp xếp lại các trường học ở các cấp học theo hướng tinh gọn, hoạt động có hiệu quả theo nội dung Nghị quyết số 19-NQ/TW của Hội nghị lần thứ sáu, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XII. Công tác quản lý giáo dục và nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên được chú trọng, công tác kiểm định và đánh giá cơ sở giáo dục được thực hiện nghiêm túc, chất lượng giáo dục đại trà ổn định, thực chất, chất lượng mũi nhọn đã có bước đột phá với những kết quả nổi bật. Hệ thống di tích Lịch sử văn hoá oai hùng như Hiền Lương - Cửa Tùng - Vịnh Mốc - Rú Lịnh đang từng bước được kết nối, đầu tư hình thành các Tour, tuyến du lịch quan trọng của huyện, tỉnh. Các thiết chế văn hoá được xây dựng hoàn chỉnh ở hầu hết các địa phương. Các công trình xây dựng như đập Bảo Đài, Sa Lung, La Ngà, cầu Cửa Tùng và khu dịch vụ nghề cá Cửa Tùng, hệ thống các chợ đầu mối, công viên văn hoá huyện, nhà thi đấu và luyện tập thể thao, trụ sở hành chính, nhà văn hóa trung tâm của huyện được đầu tư xây dựng khang trang; hệ thống giao thông nông thôn, thị trấn với hàng trăm ki lô mét đã được bê tông hoá, nhựa hoá, đáp ứng nhu cầu đi lại, trao đổi hàng hoá, tô thêm vẻ đẹp của bộ mặt nông thôn mới, đô thị văn minh. Trên những trận địa đạn bom ác liệt ngày nào, giờ đây đang là những cánh đồng thẳng cánh cò bay, những trang trại, gia trại sản xuất, chăn nuôi tập trung mang lại thu nhập cao cho người dân. Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng Nông thôn mới và giảm nghèo bền vững đạt được nhiều kết quả to lớn. Đến cuối năm 2023 Vĩnh Linh có 14/15 xã về đích Nông thôn mới, 04/15 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao; sản lượng lương thực ước đạt 42,177 nghìn tấn; thu nhập bình quân đầu người đạt 59,4 triệu đồng/người/năm; tỷ lệ hộ nghèo giảm còn 1,99%; trên 99,8% người dân sử dụng nước sạch, nước hợp vệ sinh và trên 97,8% người dân được tham gia bảo hiểm y tế. Công tác chính sách xã hội, nhất là chính sách đối với người có công cách mạng, chính sách đối với người nghèo, đồng bào dân tộc thiểu số được thực hiện tốt. Hệ thống chính trị được xây dựng vững mạnh từ huyện đến cơ sở, đến nay toàn huyện có 58 tổ chức cơ sở Đảng, 285 chi bộ trực thuộc Đảng bộ cơ sở, gần 9.100 đảng viên. Mọi quan hệ gắn bó giữa Đảng, Nhà nước và Nhân dân thường xuyên được chăm lo vun đắp. Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo tinh thần Kết luận số 01-KL/TW của Bộ Chính trị đã trở thành việc làm thường xuyên của mỗi cán bộ, đảng viên và thực sự lan toả sâu rộng trong các tầng lớp Nhân dân, ...

Với những thành tích xuất sắc trong sự nghiệp đổi mới, tháng 8/2007, cán bộ và Nhân dân huyện Vĩnh Linh vinh dự được Chủ tịch nước trao tặng Huân chương Độc lập hạng Nhì; tháng 11/2011 được phong tặng Danh hiệu Anh hùng Lao động thời kỳ đổi mới.

Những thành tựu đã đạt được trong suốt chặng đường 70 năm qua là sự tiếp nối từ truyền thống anh hùng của miền quê giàu bản sắc văn hoá, cách mạng; sự chịu thương, chịu khó, hy sinh máu xương của bao thế hệ để có một Vĩnh Linh tươi đẹp, năng động, sáng tạo được ví như luỹ hoa trong thời kỳ đổi mới, hội nhập và phát triển. Tự hào Vĩnh Linh 70 năm Luỹ thép - Luỹ hoa!

VI- PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG VĨNH LINH LUỸ THÉP ANH HÙNG - ĐOÀN KẾT, ĐỔI MỚI XÂY DỰNG QUÊ HƯƠNG NGÀY CÀNG GIÀU ĐẸP

Kỷ niệm 70 năm ngày truyền thống Vĩnh Linh là dịp để chúng ta bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với Đảng, Nhà nước các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương, các địa phương, đơn vị đã quan tâm, cứu trợ, đùm bọc, giúp đỡ Vĩnh Linh trong chiến tranh ác liệt cũng như trong thời kỳ đất nước được hòa bình và thực hiện sự nghiệp đổi mới, xây dựng quê hương Vĩnh Linh ngày càng giàu đẹp.

Bám sát phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XIX nhiệm kỳ 2020 - 2025. Trên cơ sở kết quả đạt được trong nửa nhiệm kỳ qua, Đảng bộ và Nhân dân toàn huyện chủ động tận dụng thời cơ, vượt qua thách thức, phát huy nội lực, tranh thủ sự giúp đỡ của toàn xã hội, tập trung huy động sức mạnh toàn dân quyết tâm phấn đấu xây dựng Vĩnh Linh trở thành địa phương có nền kinh tế phát triển toàn diện, chính trị xã hội ổn định, người dân được sống trong môi trường an toàn, hạnh phúc; phấn đấu xây dựng huyện Vĩnh Linh trở thành huyện nông thôn mới trước năm 2025. Để đạt được mục tiêu đó, Đảng bộ huyện Vĩnh Linh xác định 6 nhóm giải pháp trọng tâm của nửa nhiệm kỳ còn lại, như sau:

Thứ nhất, tiếp tục phát triển các lĩnh vực kinh tế có thế mạnh của huyện; đẩy mạnh tái cơ cấu ngành nông nghiệp theo hướng bền vững; phát triển các vùng sản xuất tập trung, thích ứng với biến đổi khí hậu.

Thứ hai, chú trọng phát triển đồng bộ, toàn diện lĩnh vực văn hoá, xã hội.

Thứ ba, xây dựng bộ máy chính quyền tinh gọn, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả; thực hiện tốt công tác tiếp dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân; đẩy mạnh thực hành tiết kiệm, phòng chống tham nhũng.

Thứ tư, tăng cường công tác quốc phòng - an ninh.

Thứ năm, tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị xã hội; phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân; tham gia xây dựng đảng, chính quyền vững mạnh.

Thứ sáu, tăng cường công tác xây dựng đảng; nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các tổ chức đảng; phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên.

Trước mắt cần hoàn thành mục tiêu của năm 2024 đã được Ban Chấp hành Đảng bộ huyện xác định, đó là: Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo của Đảng; tăng cường công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ; nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng, hiệu lực, hiệu quả quản lý, điều hành của Nhà nước, vai trò giám sát, tham gia xây dựng Đảng, xây dựng Chính quyền của MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội; phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị và phát huy sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân trong đó tập trung thực hiện có hiệu quả Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII “*về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”*”, gắn với Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị “*về tiếp tục thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị “về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”* và các quy định nêu gương gắn với chủ đề năm 2024 “**Phát huy truyền thống - Đẩy mạnh thi đua - Tăng tốc bứt phá**”.

* *
*

Kỷ niệm 70 năm ngày truyền thống Vĩnh Linh, trong niềm tin tưởng, phấn khởi trước thành tựu 70 năm chiến đấu, dựng xây quê hương; toàn Đảng, toàn quân, toàn dân hăng hái chung sức, chung lòng, hăng hái tiến lên quyết tâm thực hiện thắng lợi công cuộc đổi mới do Đảng khởi xướng và lãnh đạo, xây dựng huyện Vĩnh Linh trở thành huyện nông thôn mới vào năm 2024.

Đảng bộ và Nhân dân Vĩnh Linh hôm nay và mai sau nguyện mãi mãi xứng đáng với niềm tin yêu của cả nước, xứng đáng với truyền thống 70 năm “lũy thép” anh hùng.

Nơi nhận:

- BTV Huyện ủy (b/c),
- Lãnh đạo UBND huyện,
- MTTQ& các đoàn thể huyện,
- BCV Huyện ủy,
- Phòng VH&TT,
- Trung tâm VH-TT&TDĐT,
- Công Thông tin Điện tử huyện,
- Các TCCS Đảng,
- Lưu BTG Huyện ủy.

TRƯỞNG BAN

Trần Thị Thu Hà